

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 18.1.2012
KOM(2011) 713 lõplik

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

**Kuritegevuse näitajate hindamine Euroopa Liidus: statistikat käsitlev tegevuskava
aastateks 2011–2015**

KOMISJONI TEATIS EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

Kuritegevuse näitajate hindamine Euroopa Liidus: statistikat käsitlev tegevuskava aastateks 2011–2015

SISSEJUHATUS

1. EESMÄRK

Kuritegevust ja kriminaalasjades õigusemõistmist käsitlev statistika on ELi tasandil tõenditel põhineva poliitika kujundamisel väga oluline vahend. Mõjuhindangud, ELi õigusaktide liikmesriikides rakendamise hindamised ning uute õigusaktide tõhususe hindamine on ainult mõned näited statistiliste andmete kasutusvõimalustest. Kuigi liikmesriigid ja Euroopa Komisjon on juba pikka aega olnud teadlikud vajadusest faktiliste statistiliste andmete järele, on usaldusväärsete ja võrreldavate statistiliste andmete kättesaadavus siiani puudulik.

Käesoleva teatise eesmärk on teavitada sidusrühmi kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise näitajate hindamise käigus viimase viie aasta jooksul tehtud edusammudest ning määrata aastaid 2011–2015 hõlmava tegevuskava vormis kindlaks järgmisel viiel aastal võetavad põhimeetmed.

2. HETKESEIS

2.1. Aastaid 2006–2010 käsitlev tegevuskava: taust

2006. aasta augustis võttis komisjon vastu igakülgse ja ühtse kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise näitajate hindamise ELi strateegia väljatöötamist käsitleva 5aastase ELi tegevuskava. Tegevuskava rakendamise eest kandis tihedas koostöös Eurostatiga hoolt kõigepealt õigus-, vabadus- ja turvalisusküsimuste peadirektoraat ning alates 2010. aastast siseasjade peadirektoraat.

Samal ajal loodi¹ komisjoni abistamiseks eksperdirühm kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise andmetega seotud strateegiliste vajaduste kindlaksmääramiseks, et määrata kindlaks strateegilised vajadused ELi tasandi andmete järele ning anda nõu näitajate tõhusaks väljatöötamiseks ja kasutamiseks kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise valdkonnas. Kõnealune eksperdirühm koosneb kõigi ELi liikmesriikide ning EFTA² ja kandidaatriikide politsei-, justiits- või siseministeeriumide ametnikest ning asjaomaste ELi, Euroopa ja rahvusvaheliste organisatsioonide ja ametite³ esindajatest. Kaasatud on ka

¹ Komisjoni otsusega 2006/581/EÜ.

² Euroopa Vabakaubanduse Assotsiatsioon: Island, Liechtenstein, Norra ja Šveits.

³ Euroopa kriminaalpreventsiooni võrgustik (EUCPN), Euroopa Narkootikumide ja Narkomaania Seirekeskus (EMCDDA), EUROJUST, EUROPOL, Euroopa Liidu Põhiõiguste Amet, Euroopa Nõukogu, *European Sourcebook*, UNODC, UNECE ja UNICEF.

teadusringkondade ja erasektori esindajad. Rühm on alates 2006. aastast kohtunud viiel korral.

Paralleelset loodi Eurostati töörühm, mille ülesandeks on rakendada eksperdirühma töö tulemusi ja soovitusi. Kõik liikmesriigid on töörühmas esindatud riiklikest statistikaametitest lähetatud valitsuse ekspertide kaudu. Teised osalejad esindavad EFTA ja kandidaatriike ning mitmeid kõnealuselises valdkonnas tegutsevaid rahvusvahelisi asutusi. Teisi eksperte kutsutakse osalema vastavalt vajadusele, et arutada teemasid, mis on seotud nende konkreetse pädevusvaldkonnaga. Strateegiliste vajaduste väljaselgitamisega tegelev eksperdirühm paneb paika oma prioriteedid ning Eurostati töörühm arutab nende teostatavust ja rakendatavust, hindab kogutud andmete kvaliteeti ning vajaduse korral määrab kindlaks kasutatava meetoodika ja menetlused. Lisaks sellele loodi eksperdirühma alluvuses mitmeid alarühmi ja töörühmi, mille ülesandeks oli kontrollida tegevuskava konkreetseid osi. Siseasjade peadirektoraat lõi viis alarühma⁴ ja Eurostat kaks töörühma⁵.

2.2. Aastaid 2006–2010 käsitlev tegevuskava: saavutused

Nii komisjon kui ka liikmesriigid tegid ulatusliku tegevuskava rakendamisel märkimisväärseid jõupingutusi. Olulisemad saavutused võib kokku võtta järgmiselt:

Rahvusvaheline koostöö: andmekogumismehhanism. Erilist tähelepanu pöörati liikmesriikide ametiasutuste, ELi ametite ja rahvusvaheliste organisatsioonide vahelise koostööraamistiku loomisele, selleks loodi ekspertide võrgustikke ning määrati kontaktpunktid. Kõnealuse koostöö tulemuseks oli andmekogumismehhanismi väljatöötamine, mis hõlmab menetluse kõiki etappe alates ühiste näitajate tuvastamisest kuni kogutud andmete tegeliku avalikustamiseni.

Vajaduste parem mõistmine. Võrdselt oluline oli kuritegevust hõlmavate andmete ELi tasandil analüüsimise ja kogumisega seotud vajadusi, puudusi ja piiranguid käsitlevate teadmiste süvendamine. Ekspertide kohtumisel toimuv teabevahetus, kogu perioodi vältel andmekogumise raames saadud kogemused ning teadusprojektide tulemused on kõnealustele jõupingutustele oluliselt kaasa aidanud.

Näitajate ja andmekogumise arendamine. Eurostat on alates 2007. aastast avaldanud igal aastal kuritegevusealast statistikat käsitlevat kogumikku *Statistics in Focus*,⁶ mis hõlmab järgmiseid andmeid: kuritegude koguarv, mõrvad, vägivallakuriteod, röövimised, sissevõtmised, mootorsõiduki vargused, uimastiäri, kinnipeetavate ja politseiametnike arv. 2010. aasta novembris avaldati esimene rahapesu käsitlev töödokument⁷. Statistika aluseks oli komisjoni eksperdirühma alluvuses tegutseva rahapesu käsitleva alarühma kindlaks määratud näitajad. Muud siiani koostatud indikaatorite loetelud hõlmavad inimkaubandust ja küberkuritegevust.

⁴ Kavandamist, rahapesu, kriminaalasjades õigusemõistmist, inimkaubandust ning politseikoostööd ja küberkuritegevust käsitlevad alarühmad.

⁵ Kuritegevuse ohvriks langemist ja kuritegevust käsitlevate andmete kättesaadavust käsitlevad töörühmad.

⁶ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/crime/publications>

⁷ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/product_details/publication?p_product_code=KS-RA-10-003

ELi turvalisusuuring (kuritegevuse ohvriks langemine). Politsei- ja kohtustatistikat tuleks täiendada statistikaga ohvrite kohta eelkõige kuriteovaldkondades, kus juhtumitest sageli ei teatata. Kuritegevuse ohvriks langemist käsitlevaid uuringuid saab kasutada täielikult võrreldavate andmetena juhul, kui kasutatakse ühtset metoodikat. Seetõttu oli ühtse metoodika ja kuritegevuse ohvriks langemist käsitleva uurimismooduli väljatöötamine veel üheks tegevuskava oluliseks tulemuseks. Uuringu rakendamine on kavandatud ajavahemikku 2013–2014 ning selle abil saadakse esimest korda EL 27 raames võrreldavat teavet teatava kuriteoliigi esinemissageduse (kuritegevuse ohvriks langemise määr) ning inimeste turvatundega seonduvate aspektide kohta. Riiklike statistikaametite aktiivne osalus kõigil etappidel (alates mooduli kavandamisest kuni välitöödeni ja esinemissageduse määra prognoosimiseni) tagab andmete kvaliteedi ning see on eriti oluline selliste riikide jaoks, kes ise ei teosta ohvrite kohta riiklikke uuringuid, kuna see annab neile võimaluse oma suutlikkust suurendada.

Asjaomaste uuringute toetamine. Justiits- ja siseasjadealaseid uuringuid toetati olulisel määral programmi „Kuritegevuse ärahoidmine ja kuritegevuse vastu võitlemine” raames, mis andis võimaluse suurele arvule uurimisrühmadele kogu EL 27s teostada uuringuid komisjoni jaoks erilist huvi pakkuvates valdkondades. Uuringute tulemuste kasutamise iseloomulikuks näiteks on inimkaubandust käsitlevate näitajate loetelu, mille aluseks on asjaomaste uurimuste käigus saadud ettepanekud ja soovitusel.

2.3. Aastaid 2006–2010 käsitlev tegevuskava: saadud kogemused

Kuigi teadusuuringutes, koordineerimisel ja võrkude loomisel on ära tehtud suur töö, on käega katsutavaid tulemusi siiski väga vähe. See vastab tõele eelkõige eesmärkide puhul, mis nõuavad lisaks ühtsete näitajate väljatöötamisele ka andmete tegelikku kogumist. Viimati nimetatud küsimus on tegevuskava rakendamisel olnud kõige aeglasemini ja problemaatilisemalt edenev teema.

Peamisteks põhjusteks, miks ELi tasandil võrreldavate ja ühtlustatud andmete kogumisel saavutati ainult piiratud edusamme, võeti kokku komisjoni poolt 2007. aastal⁸ algatatud uuringus „ELi tasandi liigitussüsteemi väljatöötamine” (*The development of an EU-level classification system*). Põhjused on järgmised.

Erinevused õigusrikkumiste määratlustes ja liigitussüsteemides: kogu ELis on kuritegevuse statistika kogumise ja tootmisega seotud vähemalt 128 riiklikku ametiasutust ning kindlaks on määratud vähemalt 52 õigusrikkumiste liigitussüsteemi.

Vaevaline andmevoog: koordineerimine liikmesriigi tasandil on eelkõige mitme andmeallika puhul keeruliseks osutunud. Isegi kui riiklikud kontaktpunktid on olemas, ei ole neil alati juurdepääsu kriminaalõigussüsteemi igat etappi käsitlevatele andmetele. Selle tulemusena tabab igat andmekogumist enne integreeritud andmekogumi kokkusaamist märkimisväärne viivitus.

⁸ Pakkumus JLS/D2/2007/03. Uuring, mis käsitleb õigusrikkumiste ELi tasandi liigitussüsteemi ning kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise näitajate hindamise strateegia väljatöötamise ELi tegevuskava rakendamise teostatavuse hinnangut.

Erinevused aruandlussüsteemides: eri liikmesriigid kohaldavad kuritegevuse hindamiseks erinevaid arvestuseeskirju,⁹ mis piiravad võrreldavust ning millega sageli kaasneb topeltarvestus. Erinevused ajahetkes, millal õigusrikkumist käsitlevad andmed salvestatakse, ning ELis kasutusel olevad erinevad aruandlustavad tekitavad täiendavaid takistusi.

Andmekogude levitamine ELi ja rahvusvaheliste organisatsioonide poolt: kuritegevust käsitlevate andmete kogumine rahvusvahelisel tasandil sõltub paljuski osaleva organisatsiooni suuruselt ja tema volitustest. Selle tulemusena esitatakse liikmesriikide ametiasutustele sageli sarnaseid, kuid veidi erinevaid andmetaotlusi, mis lisab segadust ning suurendab ametiasutuste halduskoormust.

Muudeks tegevuskavas kirjeldatud meetmete rakendamist viivitavateks põhjusteks olid huvipuudus või mõnede meetmete erinev tähtsuseelistus liikmesriigi tasandil, eelarve- ja töötajatega seotud piirangud ning samuti uutest andmetaotlustest tulenev suurenev halduskoormus. Selle tulemusena on täidetud ainult 50 % eesmärkidest¹⁰.

Jätkuvalt vastab tõele, et teave kuritegevuse traditsiooniliste vormide kohta, mis arvatakse jäävat väljapoole ELi pädevust, on vastupidavam, võrreldavam ja üldiselt parema kvaliteediga kui piiriülest kuritegevust käsitlev teave, mis on tihedamalt ELi strateegiliste vajadustega seotud. Edusamme on siiski tehtud sellistes keerukates uutes valdkondades nagu rahapesu, inimkaubandus ja küberkuritegevus. Siiski jääb muutumatuks asjaolu, et nii traditsioonilist kui ka piiriülest kuritegevust käsitlev teave sõltub andmekogumist ja esitamist toetavate siseriiklike struktuuride kvaliteedist ja tõhususest.

3. POLIITILISED KOHUSTUSED

Stockholmi programmis¹¹ kutsub Euroopa Ülemkogu komisjoni üles

„jätkuvalt arendama statistilisi vahendeid, et mõõta kuritegevust, ja kaaluma, kuidas pärast 2010. aastat täiendavalt välja töötada meetmeid, mis on kehtestatud ja osaliselt ellu viidud 2006.–2010. aasta ELi tegevuskavaga, mis käsitleb igakülgse ja ühtse ELi kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise näitajate hindamise strateegia väljatöötamist, võttes seejuures arvesse suurenevat vajadust sellise statistika järele mitmes vabadusel, turvalisusel ja õigusel rajaneva ala valdkonnas.”

Raskete ja organiseeritud kuritegude ning küberkuritegude vastane võitlus ja nende tõkestamine kuuluvad sisejulgeoleku strateegia¹² viie strateegilise eesmärgi hulka, millega luuakse alus liikmesriikide ja ELi institutsioonide vahelisele tõhusamale koostööle, mille eesmärk on turvalisem Euroopa. Teabevahetus ja statistika kogumine selliste konkreetsete valdkondade kohta nagu inimkaubandus, rahapesu, küberkuritegevus ja korrupsioon, on kooskõlas sisejulgeoleku strateegias kavandatud meetmetega.

⁹ Mille aluseks on kas õigusrikkujad või õigusrikkumised.

¹⁰ Veel 30 % eesmärkidest täideti osaliselt või on nende täitmine alles pooleli.

¹¹ ELT C 115/1, 4.5.2010, lk 21.

¹² ELi sisejulgeoleku strateegia toimimine: viis sammu turvalisema Euroopa suunas. KOM(2010) 673 (lõplik).

4. EDASINE TÖÖ

4.1. Aastaid 2011–2015 käsitlev tegevuskava: eesmärgid

Arvestades, et aastaid 2006–2010 käsitlev tegevuskava keskendus põhiliselt vajalike mehhanismide loomisele, tuleb tegevuskava vaadelda pikaajalise protsessi esimese etapina. Tegevuskavaga pandi alus ELi kuritegevuse ja kriminaalõiguse näitajate hindamise strateegiale, mille raames töötati välja mehhanism, millega edastatakse liikmesriikidest ja liikmesriikidesse sujuvat teabevoogu. Strateegia raames toimus ka kõnealuse mehhanismi katsetamine. Saadud kogemuste alusel on nüüd võimalik kõnealust mehhanismi tõhusamalt kohaldada.

Uue, aastaid 2011–2015 käsitleva tegevuskava eesmärk on jätkata 2006. aastal alustatud tööd ja seda edasi arendada ning keskenduda tulemuste saavutamisele. Käesolevas tegevuskavas esitatud eesmärkide aluseks on sisejulgeoleku strateegias kehtestatud prioriteedid, mis hõlmavad konkreetseid kuriteoliike, ning strateegiliste vajaduste väljaselgitamisega tegeleva eksperdirühma soovitusel, mis saadi kirjalike konsultatsioonide käigus 2010. aasta suvel. Kõnealuse konsultatsiooni peamine sõnum, mis peegeldab paljude sidusrühmade prioriteete, on vajadus kehtestada keskendunud ja teostatav tegevuskava, milles rõhutatakse kogutud andmete kvaliteeti, tulemuste analüüsi ja levitamist ning kõigi osaliste (liikmesriigid, ELi institutsioonid, ELi ametid, rahvusvahelised organisatsioonid, teadusringkonnad) vahelist paremat koordineerimist ja koostööd. Seetõttu on aastaid 2011–2015 käsitleva tegevuskava eesmärgid jaotatud järgmisse nelja valdkonda:

- (1) Koostöö ja koordineerimine ELi ja rahvusvahelisel tasandil**
- (2) Andmete kvaliteet**
- (3) Andmete analüüs ja tulemuste levitamine**
- (4) Näitajate väljatöötamine ja konkreetsete andmete kogumine**

Koostöö ELi ja rahvusvahelisel tasandil

Kõnealuse kategooria eesmärgid vastavad ekspertide soovitustele, mis käsitlesid poliitikakujundajate vajaduste paremat kaardistamist, sidusrühmadevahelist paremat suhtlust, kuritegevuse ja kriminaalasjades õigusemõistmise statistikat käsitleva töö edendamist ELi institutsioonides ning ELi ja rahvusvahelisel tasandil koostöö tõhustamist, et vältida topelt andmekogumist. Mõned kõnealuste eesmärkide saavutamiseks ettepanud meetmed on järgmised:

- uue ja laiaulatuslikuma eksperdirühma loomine;
- nõukogu asjaomaste töörühmade korrapärane teavitamine tegevuskava rakendamise kohta;
- liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide andmete kogumisel ja edastamisel kohaldatavate parimate tavade edendamine ja levitamine;
- rahvusvaheliste organisatsioonide ja/või ELi ametite koostöös korraldatud andmekogumised.

Andmete kvaliteet

Kõnealuse kategooria eesmärgid on seatud selleks, et parandada juba praegu korrapäraselt esitatavate andmete võrreldavust. Kuna võrreldavate andmete puudumise peamiseks põhjuseks on erinevused kriminaalseadustikus ja aruandlussüsteemides, on rõhk asetatud statistilistel eesmärkidel kasutatava rahvusvahelise kuritegude liigitussüsteemi väljatöötamisele, võttes seejuures arvesse ka mitmekeelsuse vajadust. Käesoleva tegevuskava sisu osas konsulteeritud ekspertide sõnul peaks esimeseks prioriteediks olema Eurostati igaaastases kogumikus *Statistics in Focus* avaldatava statistika kvaliteedi parandamine. Soovitatud meetmed hõlmavad järgmist.

- ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo (UNODC) ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoni (UNECE) kuritegude liigitamisega tegeleva töörühma tegevuse jätkamine ja edendamine kavandatud liigitust katsetada soovivate liikmesriikide rahastamise kaudu,
- andmete koondatuse taseme vähendamine ja kuritegude loetelu laiendamine (kogumikus *Statistics in Focus on Crime and Criminal Justice*), et saavutada ühtlustatum liigitus,
- vajaduse korral demograafiliste muutujate (nagu sugu, rahvus, vanuserühm) kasutuselevõtmine,
- suuniste eelnõud ja ühtsed määratlused, mis käsitlevad eelkõige ebatraditsiooniliste kuriteoliikide kohta uute andmete kogumist.

Andmete analüüs ja tulemuste levitamine

Enamik eksperte nimetas konsulteerimise käigus vajadust investeerida rohkem kogutud andmete analüüsimisse. Erinevuste tõttu viisis, kuidas liikmesriigid kuritegusid registreerivad, neist teada annavad ja neid liigitavad, võivad kuritegevuse taseme võrdlused olla eksitavad, eriti juhul, kui absoluutarvudele ei ole lisatud täiendavat teavet nende kvaliteedi (metaandmed) kohta, näiteks kui tehakse erandeid protsessi alguses saadud juhistest ja eranditest.

Samal ajal on pikka aega olnud teada, et vaja on ELi kuritegevusaruannet, milles ühendatakse kuritegevust ja kriminaalstatistikat käsitlevad andmed ja aruanded. Sellise aruande koostamiseks vajaliku raamistiku loomine kuulus juba aastaid 2006–2010 käsitleva tegevuskava eesmärkide hulka. Tegevuskava hõlmas ka uurimuse korraldamist, mis teostati 2010. aasta detsembris. Kavandatud meetmete teostatavust tuleks siiski täiendavalt kaaluda.

Mitmed sidusrühmad nõudsid ka andmete, uurimuste, aruannete ja heade tavade levitamist ja neile vaba juurdepääsu võimaldamist. Nimetatud soovide täitmiseks on kavandatud järgmised meetmed.

- Metaandmete ja taustteabe süstemaatiline kogumine ja avaldamine vastavalt kogumiku *Statistics in Focus* näitele.
- Kavandatud meetmete teostatavuse hindamisel ja esialgse uurimuse soovitustel põhineva ELi kuritegevusaruande väljatöötamine.
- Iga uue andmekogumise jaoks töödokumentide ja selgitavate märkuste koostamine.

Näitajate ja andmekogumise arendamine

Käesoleva kategooria eesmärgid peegeldavad üldist üksmeelt seoses kokkuvõtliku ja teostatava tegevuskavaga ning on kooskõlas liikmesriikide täiendavat töökoormust käsitlevate taotlustega. Samal ajal on nende aluseks sisejulgeoleku strateegia raames seatud prioriteedid, mis keskenduvad konkreetsetele kuriteoliikidele.

Kavandatud on kahte liiki meetmeid.

- Käimasolevad meetmed, millega alustati eelmise tegevuskava raames, nagu ELi turvalisusuuringus, ettevõtluskuritegevuse ohvriks langemist käsitlev uurimus ning kolmas rahapesu käsitlev andmekogumine.
- Eelmise tegevuskava raames võetud meetmed ei ole piisavalt edukad olnud (näiteks küberkuritegevust käsitlev andmekogumine) või ei ole neid alustatudki (korruptsiooni käsitlevate näitajate väljatöötamine).

Kuritegevust käsitleva statistika kogumist peaks alates 2012. aastast lihtsustama ka Euroopa karistusregistrite infosüsteemi (ECRIS)¹³ loomist käsitleva (kolmanda samba) otsuse õigeaegne rakendamine liikmesriikide poolt.

4.2. Aastaid 2011–2015 käsitlev tegevuskava probleemid

Tegevuskava edukas rakendamine nõuab intensiivset ja pidevat tööd kõigil tasandil (liikmesriigi, ELi ja rahvusvaheline tasand).

Liikmesriigi tasandil on vaja parandada siseriiklikku koordineerimist erinevate valitsus- ja valitsusväliste asutuste hulka kuuluvate kuritegevust käsitlevate andmete kasutajate ja pakkujate vahel. Kogemus on näidanud, et sellise koordineerimise puudumine tekitab andmekogumisel viivitusi.

Finantskriis on sundinud mõningaid liikmesriike vähendama halduskulusid ning seega nende võimet osaleda eksperdirühmades ja -komisjonides. Olukorrast teadlik olev komisjon otsib võimalusi koostumiste arvu vähendamiseks ning uurib ka muude sidepidamisvahendite, nagu video- ja telekonverentside kasutamise võimalust.

ELi tasandil on põhiprobleemiks endiselt kogutud andmete võrreldavus. Seetõttu on kuritegevust käsitlevate andmete liigitamise suhtes vaja kohaldada järjepidevat lähenemisviisi. Vajadus ühtse liigitussüsteemi järele ei kehti ainult liikmesriikide puhul, vaid see on aktuaalne ka ELi ametitega seoses. Jõupingutusi tuleb teha, et ära hoida praeguse olukorra kordumine mõnes liikmesriigis, kus mitmekordsed ning sageli lahknevad kuriteoliigitused muudavad võrreldavate andmete kogumise veelgi keerukamaks.

Euroopa ja rahvusvahelisel tasandil keskendutakse koordineerimisele ja heade tavade vahetusele. Ühised andmekogumised (st komisjon, ÜRO asutused, Euroopa Nõukogu jne) vähendaksid selgelt liikmesriikide statistikaametite koormust ning seega vähendaksid ka statistilise teabe kogumisele, kontrollimisele ja edastamisele kuluvat aega.

¹³ ELT L 93, 7.4.2009, lk 33.

5. RAKENDAMINE JA JÄRELMEETMED

Aastaid 2011–2015 käsitleva tegevuskava rakendamise eest vastutab siseasjade peadirektoraat. Eurostat jätkab eelmise tegevuskava raames alustatud meetmetega ning annab uute ülesannete kohta vajaduse korral tehnilist nõu.

Ekspertide rühma taasloomine, mis toetaks komisjoni strateegiliste, kuritegevust käsitlevaid andmeid hõlmavate vajaduste kindlaksmääramisel, aitaks vältida organiseeritud ja masskuritegevusega¹⁴ seotud töö dubleerimist nii komisjonis, ELi institutsioonides ja ametites kui ka rahvusvahelistes organisatsioonides, kes kõnealuses valdkonnas tegutsevad.

Luuakse alarühmad ja töörühmad, mille ülesandeks on eelkõige täita ülesandeid, mis tulenevad ekspertide rühma aastakoosolekutel kokkulepitust.

Tegevuse arenedes tegevuskava ajakohastatakse ning kindlaksmääratud tegevused lisatakse komisjoni asjaomastesse töökavadesse ja ühenduse statistikaprogrammi ning iga-aastastesse töökavadesse. Tegevuskava võib hõlmata ka selliste andmete hindamist, mis käsitlevad ELi poliitika tõhusat rakendamist karistusmeetmete abil ning ka võimalikke kuritegevust ja kriminaalasjades õigusemõistmist käsitlevaid uusi vahendeid. Uus finantsperspektiiv kajastab vajadust toetada liikmesriike tegevuskava rakendamisel.

Komisjon teavitab asjaomaseid nõukogu töörühmi igal aastal tegevuskava rakendamisel tehtud edusammudest. Komisjon valmistab 2013. aastal ette vahekokkuvõtte ning 2015. aasta lõpul esitatakse Euroopa Parlamendile ja nõukogule saavutuste ning tegevuskava rakendamisel esinenud piirangute kohta lõpparuanne.

¹⁴ Masskuritegevus hõlmab: sissevõtmise, röövimise, sõidukivarguse, vandalismi jne.

EUROOPA LIIDUS KURITEGEVUSE MÕÕTMIST KÄSITLEVA TEGEVUSKAVA (2011–2015) MEETMETE TABEL

1. KOOSTÖÖ JA KOORDINEERIMINE ELI JA RAHVUSVAHELISEL TASANDIL

	Eesmärgid	Vastutav osaline	Ajakava	Konkreetsed meetmed
1 . 1	Poliitikakujundajate (sealhulgas komisjon), andmepakkujate ja lõppkasutajate vahelise suhtluskanali loomine	Komisjon (siseasjade peadirektooraat)	Komisjoni otsus 2011. aastal Aastakoosolekud alates 2012. aastast	a. Komisjoniga kõnealuse tegevuskava rakendamisega seotud küsimustes konsulteeriva eksperdirühma taasloomine ja laiendamine ¹⁵ . b. Strateegiliste vajaduste kindlaksmääramine ja korrapärane ajakohastamine arutelude ja kirjalike konsultatsioonide kaudu. c. Kogutud kuritegevuse statistika kasutajate esitatud tagasiside, et paremini mõista, millist liiki andmeid on poliitika kujundamiseks ja otsuste tegemiseks vaja.
1 . 2	ELi institutsioonide seas kuritegevuse statistikaga seotud töö suhtes teadlikkuse suurendamine ja selle töö paremini nähtavaks tegemine	Komisjon (siseasjade peadirektooraat)	pidev	a. Asjaomaste nõukogu töörühmade iga-aastane teavitamine tegevuskava rakendamisel tehtud edusammudest. b. Liikmesriikide ja rahvusvaheliste organisatsioonide parimate tavade edendamine ja levitamine.

¹⁵ Rühma laiendatakse selleks, et see hõlmaks kõiki 27 liikmesriiki, ühinevaid ja kandidaatriike, nõukogu sekretariaati, ELi ameteid, Euroopa Nõukogu, ÜRO asutusi, *European Sourcebook*'i ja teadlaste esindajaid.

1 . 3	Uue eksperdirühma ja Eurostati töörühma vahelise koostöö parandamine	Komisjon (siseasjade peadirektor, Eurostat)	pidev	Ühtne juurdepääs koosolekute aruannetele, ettekannetele ja tõendusdokumentidele.
1 . 4	Teiste rahvusvaheliste institutsioonide ja/või ELi ametitega ühtsete andmekogumiste korraldamise abil statistiliste andmete levitamise ja teabe dubleerimise vältimine	Komisjon (Eurostat, siseasjade peadirektor, õigusküsimuste peadirektor)	Esimene ühine andmekogumine 2011. aastal	ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo ja Eurostati ühine andmekogumine. Muude võimaluste uurimine. Komisjoni ja Euroopa Nõukogu kinnipeetavaid käsitlev andmekogumine (SPACE I ja II)
1 . 5	Tihe koostöö teadusringkondadega ja teadusuuringute edendamine, mis on siseasjade peadirektoraadi prioriteetsete kuriteoliikide jaoks strateegiliselt tähtsad.	Komisjon (siseasjade peadirektor, Eurostat, õigusküsimuste peadirektor, teadusuuringute ja innovatsioon)	pidev	a. Teadusringkondade märkimisväärne esindatus komisjoni asjaomastes eksperdirühmades ja alarühmades. b. Teadusuuringute seitsmenda ja kaheksanda raamprogrammi raames uurimisvõimalustega seotud teabe levitamine. c. Eriprogrammi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine” kaudu rahastatud projektide lõpptulemuste ja saavutuste ulatuslik edastamine.

		peadirektooraat, ettevõtluse ja tööstuse peadirektooraat)		
--	--	---	--	--

2. ANDMETE KVALITEET

2.1	Statistilistel eesmärkidel kasutatava rahvusvahelise kuritegude liigitussüsteemi väljatöötamise jätkamine ja järelevalve koostöös ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo ning ÜRO Euroopa Majanduskomisjoniga	Komisjon (siseasjade peadirektooraat, Eurostat), ÜRO uimastite ja kuritegevuse vastu võitlemise büroo, ÜRO Euroopa Majanduskomisjon	pidev	<p>a. Sellise liigituse väljatöötamise toetamine ja lõpptulemuse asjaomastele rühmadele tutvustamine.</p> <p>b. Kavandatud liigitust katsetada soovivate liikmesriikide eriprogrammi „Kuritegevuse ennetamine ja selle vastu võitlemine” kaudu rahastamine.</p>
2.2	Suurema hulga teabe esitamiseks kuritegevust ja kriminaalasjades õigusemõistmist käsitleva kogumiku (<i>Statistics in Focus</i>) iga-aastase avaldamise jätkamine ja selle kiirendamine.	Komisjon (Eurostat, siseasjade peadirektooraat, õigusküsimuste peadirektooraat)	pidev	<p>a. Demograafiliste muutujate (nagu sugu ja vanuserühm) kasutuselevõtmine.</p> <p>b. Kinnipeetavaid käsitlevate andmete puhul nende rahvast ja elukohta hõlmava teabe lisamine.</p> <p>c. Muid kuriteoliike käsitleva teabe avaldamise laiendamine.</p>

2.3	Siiani kogutud ja avaldatud andmete võrreldavuse parandamine.	Komisjon (Eurostat ja siseasjade peadirekoraat)	pidev	<p>a. Võimaluse korral kuritegude üldliikide ühtsemateks kuriteoliikideks liigendamine¹⁶.</p> <p>b. Ühtsete määratluste ja suuniste väljatöötamine eelkõige eurokuritegusid käsitlevate andmekogumiste tarbeks, mille puhul varasemad kogemused puuduvad.</p>
-----	---	---	-------	--

3. ANDMETE ANALÜÜS JA TULEMUSTE LEVITAMINE

3.1	Eksitavate võrdluste vältimiseks EL 27 kuritegevust käsitlevate andmete edastamise ühtse raamistiku väljatöötamine.	Komisjon (siseasjade peadirekoraat) koos teiste peadirekoraatide ja rahvusvaheliste sidusrühmadega.	Esimene trükk 2013. – 2014. aastal.	Aastaid 2006–2010 käsitleva tegevuskava raames teostatud esialgse uurimuse soovitusel ja kavandatud meetmete teostatavuse hindamisel põhineva ELi kuritegevusaruande väljatöötamine.
3.2	Metaandmete ja taustteabe süstemaatiline kogumine ja avaldamine.	Komisjon (Eurostat, siseasjade peadirekoraat)	pidev	Igale andmekogumisele lisatakse liikmesriikide esitatud metaandmed ja märkused.
3.3	Töödokumentide ja selgitavate märkuste avaldamine.	Komisjon (siseasjade peadirekoraat) ja/või välisekspertid	pidev	Tulemused esitatakse iga konkreetse andmekogumise kohta (eesmärgid 4.1–4.6) ning võimaluse korral analüüsitakse

¹⁶ Sõltub paljuski eesmärgi 2.1 (statistilistel eesmärkidel kasutatava rahvusvahelise kuritegude liigitussüsteemi väljatöötamine) tulemustest.

		sõltuvalt juhtumist.		neid avalikult kättesaadavas töödokumendis.
--	--	----------------------	--	---

4. NÄITAJATE JA ANDMEKOGUMISE ARENDAMINE

4.1	Rahapesu hindamine	Komisjon (siseasjade peadirektoraat, Eurostat)	Andmekogumine 2011. aastal. Esimeste tulemuste avaldamine 2012. aasta esimeses pooles.	a. Aastaid 2006–2010 käsitleva tegevuskava raames väljatöötatud näitajatel rajanev kolmas rahapesuga seotud statistika kogumine. b. Iga kahe aasta tagant toimuva korrapärase kogumise vajaduse hindamine.
4.2	Inimkaubanduse hindamine	Komisjon (siseasjade peadirektoraat, kogumise puhul Eurostat)	Esimene andmekogumine 2011–2012.	a. Vähest hulka näitajaid hõlmav esimene andmekogumine koostöös riiklike raportööride võrgustikuga. b. Korrapärase kogumise teostatavuse ja vajaduse hindamine.
4.3	Küberkuritegude hindamine	Komisjon (siseasjade peadirektoraat, tehnilised nõuanded Eurostatilt)	Esimene andmekogumine 2012.	a. Infosüsteemide vastu suunatud ründeid käsitlevas kavandatud ELi direktiivis ¹⁷ esitatud õigusrikkumisi hõlmav esimene andmekogumine. b. Hinnatakse ja arutatakse loetelu järkjärgulist laiendamist, et see hõlmaks ka muid arvutite abil sooritatavaid

¹⁷ Vastu võetud komisjoni poolt 30. septembril 2010 ([KOM\(2010\) 517\(löplik\)](#)).

				kuritegusid, nagu suuremahulised internetipettused.
4.4	Korruptsiooni hindamine	Komisjon (siseasjade peadirektooraat, tehnilised nõuanded Eurostatilt ja OLAFilt)	Esimene andmekogumine 2013.	Näitajate väljatöötamine, millele järgneb katseline andmekogumine.
4.5	Ühtses ELi uuringus (EU SASU) kuritegevuse ohvriks langemise määra ja turvatunde hindamine	Komisjon (Eurostat, siseasjade peadirektooraat, õigusküsimuste peadirektooraat), liikmesriigid	Uuringu rakendamine 2013. aastal. Tulemuste avaldamine 2014–2015.	a. Euroopa Liidus leibkonna/üksikisiku uuringu rakendamine. Mudel töötati välja tihedas koostöös liikmesriikidega ning see hõlmab teatavat liiki kuritegude esinemist (kuritegevuse ohvriks langemise määr) ja muid kodanike turvatundega seonduvaid aspekte. b. Tulemuste analüüs ja avaldamine.
4.6	Ettevõtlussektoris kuritegevuse ohvriks langemise ulatuse ja kuriteoliigi hindamine	Komisjon (siseasjade peadirektooraat)	Uurimus 2011–2012 Tulemused 2013	Aastaid 2006–2010 käsitleva tegevuskava raames korraldatud teostatavusuuringul põhineva ettevõtluskuritegevuse ohvriks langemist käsitleva uurimuse rakendamine.
4.7	Kriminaalkaristusi käsitlevatest ELi õigusaktidest liikmesriikide praktikale avalduva mõju hindamine	Komisjon (õigusküsimuste peadirektooraat)	Tulemused 2013	Kriminaalkaristusi käsitlevaid õigusakte ja praktikat hõlmaval uuringul põhinev esimene andmekogumine.